

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 39. — ŠTEV. 39.

NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 16, 1932. — TOREK, 16. FEBRUARJA 1932

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

50,000 KITAJCEV ZBRANIH PRI ŠANGHAJU

AMERIKANCI OB REKI JANGTSE SO BILI POZVANI, NAJ SE PRAVOČASNO UMAKNEJO

Pri Čapeju in Woosungu vlada mir, toda to je le mir pred viharjem. — Japonci pošiljajo na fronto neprestano nove oddelke vojaštva. — Za napad na ameriškega podkonzula so se opravičili. Kitajci pravijo, da bodo vztrajali do konca. — Tujec, ki hoče biti varen, se mora podati sto milj vstran od Šanghaja.

ŠANGHAJ, Kitajska, 16. februarja. — Japonci do danes niso začeli svoje velike ofenzive, katero so že prejšnji teden najavili. Na fronto dovažajo velike topove v namenu, da ne dožive kaj takega kot so doživeli pri Čapeju, ko so japonski mornariški vojniki naleteli na nepričakovan odpor kitajskega vojaštva.

Vojaški izvedenci domnevajo, da je na fronti pri Šanghaju najmanj petdeset tisoč Kitajcev, ki so izborna opremljeni z najmodernejšim strelnim orožjem.

Japonci imajo vsega skupaj petindvajset tisoč mož, toda nadaljna ojačenja so na poti. Prej najbrž ne bodo udarili, dokler ne bo njihova vojaška sila istotako velika kot je kitajska.

V zadnjih štiriindvajsetih urah je bilo na fronti razmeroma mirno, toda to je bil le mir pred viharjem. V ponedeljek zjutraj je obstreljevala japonska artilerija kitajske postojanke pri Čapeju. Kitajci so le slabo odgovarjali. Z japonskih transportnih ladij so se včeraj ves dan izkrcevali japonski vojniki. Nastanili so jih po japonskih predilnicah, tovarnah in skladiščih.

Kitajski poveljnik, general Tsai Ting Kai, je objavil, da je bila njegova armada ojačena z dvema divizijama ter se je tako ponožila za dvajset tisoč mož.

Amerikanci, živeči v dolini reke Jangtse, so dobili povelje, naj odpotujejo v notranjost dežele. Iz tega je razvidno, da domnevajo ameriške oblasti, da se bodo sovražnosti razširile in da bodo dolgotrajne. Ameriški generalni konzul pa pravi, da bodo le tisti Amerikanci popolnoma na varnem, ki se bodo podali najmanj sto milj vstran od Šanghaja.

Japonski generalni konzul se je opravičil pri ameriškem generalnem konzulu zaradi napada, ki je bil prejšnji teden vprizorjen na ameriškega podkonzula Ringwalta in na ameriško državljanko Mrs. L. Young.

Japonci so napadli Mrs. Young, ki je v Los Angeles rojena Kitajka, in podkonzula, ko je šla v družbi slednjega k sorodnikom po svojega otroka.

Japonski konzul je obljubil, da bodo napadalci občutno kaznovani.

Pohod japonskih čet skozi Šanghaj je napravil močan vtis na japonsko prebivalstvo. Na tisoče Kitajcev se je zbralo na ulicah, ki so bile močno zastražene od japonskega vojaštva. Japonci so izkrali tudi več sanitetnih oddelkov. V sprevedu je bilo osem težkih topov.

TOKIO, Japonsko, 15. februarja. — Sadao Araki, japonski vojni minister, je rekel danes, da bo treba japonsko posadko v Šanghaju znatno ojačiti, ker se pripravljajo tamošnji Kitajci na trdovraten odpor.

Japonski zunanji minister Jošisava je povabil k sebi ameriškega, angleškega in francoskega poslanca.

O čem so razpravljali, ni znano, toda domneva se, da jim je Jošisava pojasnil, zakaj pošilja Japonska toliko vojaštva v Šanghaj in zakaj nameravajo Japonci pognati Kitajce še dalje iz Šanghaja, če se ne bodo prostovoljno umaknili.

Stavkarski nemiri na Španskem

TUJCI BODO MORALI IZ AMERIKE

Po celi deželi iščejo tujce, ki so nepostavno prišli v deželo. — Deportiranih bo 20,000 tujcev.

Washington, D. C., 15. febr. — Delavski department ima namen v tem letu deportirati 20,000 tujcev. Po celi deželi iščejo zvezni agenti ljudi, ki so nepostavno prišli v Združene države.

Na priporočilo delavskega tajnika Doaka je zbornica dovolila \$1.570.000 za stroške deportacij. Doak pravi, da je zasledovanje ljudi, ki se pečujejo z utihotapljanjem ljudi v Združene države, zelo zmanjšalo število utihotapljenih tujcev.

Ko bomo skončali z nekaterimi preiskavami, tedaj bo dežela začudena, kateri razred našega naroda je bil zaposlen pri tem delu. — je rekel Doak.

Rekel je tudi, da je Mehika, da bi protestirala proti izgonu Mehikancev, izgnala Kitajce iz Mehike in jih poslala preko meje v Združene države in ameriška vlada je morala plačati za prevoz teh Kitajcev nad \$10,000.

ROCKEFELLER BREZ DROBIŽA

Stari Rockefeller ni mogel deliti dajmov. — Posegel je v žep, pa je bil prazen. — "Žal, nimam denarja."

Ormond, Fla., 15. februarja. — John D. Rockefeller, starejši, ve, kako se človek počuti, ako je suh. V nedeljo po dveh tednih, odkar je še okrevljal od prehlajenja je zopet šel v cerkev. Ko je šel iz cerkve, ga neka revna žena prosila za dajm.

Rockefeller, ki je izgledal zdrav in ki je pri cerkvenem opravilu tudi pel, se nasmeje ženi in seže v svoj žep. Ko potegne roko iz žepa je bila tudi prazna, kajti tudi žep je bil prazen. — Žal mi je, — pravi Rockefeller, — toda danes nimam denarja s seboj.

NEMIRI NA ŠPANSKEM

Valencia, Španija, 15. febr. — Župan je moral poklicati policijo celega mesta, da je pomirila razjarjeno množico, ki je protestirala v znak nevolje, ker so tatovi ukradli zlatino s podobe Marije v katedrali v Valenci. Cerkveni stražniki so opazili, da je bila glava kipa zlamljena in dragoceneosti s kipa ukradene. Toda vrednost ukradenih dragih kamnov ne presega \$500.

SWATOW, Kitajska, 15. februarja.

— Ko je dospela včeraj v tukajšnje pristanišče neka japonska križarka, je nastalo med ljudmi veliko razburjenje. Kitajski general je dal napraviti na pomolih zakope ter je zapretel z vojaško akcijo. Ponoči je križarka odplula.

HUD MRAZ V JUGOSLAVIJI

Toplomer kaže 25 stopinj pod ničlo. — Več oseb je zmrznilo. — Po Donavi se ne vrši promet.

London, Anglija, 15. februarja. Po celi Evropi vlada hud mraz. Iz balkanskih držav prihajajo poročila, da znaša mraz 25 stopinj Fahrenheita pod ničlo. V severni Italiji je zmrznilo več oseb.

Tudi po Angliji in Franciji je zavladal hud mraz, vsled česar je zmrznilo več oseb. Železniški promet je bil zaradi snega zelo oviran.

V Benetkah je zamrznilo morje in gondole stije zamrznjene v kanalih.

V severni Italiji je vsled mraza zmrznilo 14 oseb, ko je kazal toplomer 14 stopinj Fahrenheita pod ničlo.

V Sarajevu je kazal toplomer 25 stopinj Fahrenheita pod ničlo. Na trgu v Beogradu je zmrznilo mleko in jaja, ki so razpokala. Donava je zamrznjena, da je vsa plostva ustavljena.

CHICAGO NE IZGUBI MNOGO DEKLET

Chicago, Ill., 15. februarja. — Navzlic splošnemu nasprotnemu mnenju je bilo v Chicagu izgubljenih primeroma malo deklet. Izmed 6584 oseb, ki so bile naznanje ne policiji kot izgubljene in v to so vršiti moški, ženske in otroci, je našla policija vse, razun 201 osebo in med temi je bilo samo 49 žen in deklet.

REVNE ZAKLADAJO Z KURIVOM

Chicago, Ill., 15. februarja. — Mesto Chicago je iz svojih gozdov razdelilo 1500 voz lesa za kurjavo revnim prebivalcem.

BOMBA BLIZU VATIKANA

Vatikansko mesto, 15. febr. — Policija je izjavila, da je bila v zavrtku, ki je bil najden v baziliki sv. Petra, bomba.

Ko je policija imela zavitek v vodi skozi 48 ur, so jo prenesli v trdnjavo Prenestino. Po natančni preiskavi so bombo razstrelili s strelom iz puške. Kot pravijo navzoči, je bila razstrelba zelo močna.

ZNAL JE JESTI

Budimpešta, Ogrska, 15. febr. — Stefan Kis, ki je meril šest čevljev in šest paleev, in ki je tehtal 336 funtov, je bil poznan, da je največ pojedel med svojimi rojaki, ki je umrl. — Malo pred smrtjo mu je odpovedal žolodec. Navadno je imel za svoje kosilo trideset jajc s slanino, trideset cmokov in dve galoni vina.

AMERIŠKI DOKUMENTI UKRADENI

Dvakrat je bilo vlomljeno v prostore ameriške delegacije za razorožitvev. — Sumijo podanike tujih držav.

Zeneva, Švica, 15. februarja. — Najbrže zaupniki tujih držav so dvakrat vlomili v urad ameriške delegacije na razoroževalni konferenci, odkar se je pričela konferenca 2. februarja.

Delegacija je obvestila švicarsko policijo in tudi vlado v Washingtonu, toda ni hotela podati nobene jasne izjave.

Nikogar ne sumimo, toda prepričani smo, da ropa niso izvršili profesionalni roparji. — je rekel neki zastopnik delegacije.

Listine so bile razmetane vse okrog, toda ničesar ni zmanjkalo, kar ima kako vrednost.

Ključavnica do omare ameriškega poslanika v Belgiji, Hugh Gibsona, ki je načelnik ameriške delegacije za razorožitvev je bila zlomljena.

Vlomilci so tudi odprli miznico senatorja Claude Swanson, ki je član ameriške delegacije in odnesli nekaj važnih listin.

PARNIK GORI NA MORJU

Kapitan tovornega parnika kliče na pomoč. — 26 mornarjev na krovu. Ogenj je v notranjosti parnika.

Maekay Radio Corporation v New Yorku je prejela poročilo, da je tovorni parnik Halleran, ki ima 2700 ton, v nevarnosti na morju. Halleran je na potu v Gothenburg na Švedskem in ima na krovu 26 mornarjev. Kot pravi SOS sporočilo, je ogenj izbruhnil v notranjosti parnika.

Drugo poročilo pravi, da parnik Beaverford, ki je bil ob času naznanila 35 milj od ponesrečenega parnika, hiti gorečemu parniku na pomoč.

Vsa radijska poročila so bila zjutraj ustavljena da je bilo mogoče dobiti poročila, katera je pošiljal goreči parnik.

Kmalu po deveti uri je parnik Halleran naznanil, da ne potrebuje več pomoči, kar znači, da so mornarji ogenj pogasili.

DVAJSET DNI ZA KLOFUTO

Middletown, Conn., 15. febr. — Mrs. Amelia Zimmitti, stara 32 let, je bila obsojena na dvajset dni zapora, ker je udarila svojega moža v obraz.

Njen mož Sebastijan ji je nekaj očitil zaradi njenega nezakonkega pokoljenja. Poklicala je policijo in zahtevala, da ga aretirajo.

Ko je sodnik Carl F. Anderson slišal izjavo žene, je Zimmittija oprostil vsake krivde. Nato pa Mrs. Zimmitti skoči s svojega stola, gre proti svojemu možu in ga udari v lice. Sodnik jo takoj obsodi na dvajset dni zapora.

VOJAŠTVO JE DOBIL POVELJE UKROTITI DEMONSTRANTE

BARCELONA, Španija, 15. februarja. — V Tarrasi je izbruhnil generalni štrajk. Štrajkarji so se polastili mestne hiše ter obesili iz oken rdeče zastave. Prevzeli so tudi mestno upravo, dokler ni dospelo več vojaških oddelkov, ki so štrajkarje prepodili. V spopadih je bilo ranjenih petnajst štrajkarjev.

Tarrasa je industrijalno mesto, ki ima kakih 40,000 prebivalcev. V njem so velike tekstilne tovarne.

Oblasti cenijo, da je bilo v Kataloniji aretiranih nad šestdeset oseb.

V Badaloni, Ithaldi in Moneadi so izbruhili štrajki oziroma generalni štrajki.

Vsled štrajka v Cadizu poeiva vsa industrija. Cestna železnica se vozi, toda na vsakem vozu je par vojakov.

Iz Zaragose poročajo, da se je tamošnji sindikalistični štrajk zelo razširil.

Štrajkarji v Sevilli so zažgali več motornih truckov. Guverner je objavil, da bo odslužil vse uslužbenecne cestne železnice, ako se takoj ne vrnejo na delo.

Oblasti so zaprle socijalistični glavni stan in zaplenile dosti literature.

Madrid, Španija, 15. februarja. Sindikalisti bodo proglasili generalni štrajk v protest proti deportaciji 122 političnih agitatorjev. Vlada je izdala stroge odredbe v namenu, da prepreči nemire.

PREMOG V KANAH

Hazelton Pa., 15. februarja. — Gospodinjje lahko sedaj kupujejo premog v kanah, kakor paradižnike, grah, fižol itd.

Jeddo Highland Coal Co. prodaja premog v kanah in jih tudi zapечатijo, da so kupci gotovi, da kupijo premog te družbe.

PES Z DOBRIM ŽELODCEM

Colorado, Sprins, Colo., 15. feb. Pes Garbo, katerega gospodar je E. F. Doorr, je dobil za svojega gospodarja prvo darilo \$100.

Predno je pes nastopil tekmoma, je jedel dva dni samo mleko, da je dobil tek. Na tekmi pa je pojedel 19 funtov mesa in je dobil v tekmi prvo nagrado.

NASELJEVANJA V MEHIKI

Mexico City, Mehika, 15. febr. Več kot 1000 ljudi je naprosilo mehiško vlado, da bi se smeli naseliti v Mehiki in ustanoviti svojo naselbino. Večinoma so Kanadci, ki se žele naseliti po neobdelanih pokrajinah. Mehška vlada ima še dovolj prazne zemlje zlasti v državi Chihuahua.

LONDONU PRETI LAKOTA

London, Anglija, 15. februarja. Ker so zastavkali čuvaji mornariških svetilnikov, je London v nevarnosti, da bo občutil pomanjkanje. Dovož živil bo zelo prikrajšan in mesto bo treplo pomanjkanje, ako ne bo stavka kmalu končana.

HINDENBURG BO KANDIDIRAL

Hindenburg se je odločil, da bo kandidat za predsedniško mesto. — Hitler je postal nemški državlján.

Berlin, Nemčija, 15. februarja. Predsednik Paul von Hindenburg, slikovita osebnost v svetovni vojni in priljubljen junak v svoji domovini, je po dolgem prigravarjanju svojih prijateljev privolil, da se postavi njegovo ime za kandidata pri prihodnjih volitvah za nemškega predsednika.

Njegova izjava je prišla kmalu nato, ko se je izvedelo, da je Adolf Hitler dobil nemško državljanstvo in je za Hindenburgom najresnejši kandidat za predsednika nemške republike.

Hindenburg je rekel, če ne bo zopet izvoljen, da ne bi rad videl, da bi mu očitati, da je zapustil svoje mesto v najtežavnejšem času.

Odbori ki delujejo za zopetno izvolitev Hindenburga, pravijo, da so dobili že 2,500,000 podpisov.

Časnikarska poročila pravijo, da je predsednik vseučilišča v Brunswiku, profesor Klage imenoval Hitlerja za profesorja pedagogike, vsled česar je avtomatično postal nemški državlján.

SNEG JE ZAKOPAL RUDARJA

Kellogg, Idaho, 15. februarja. Več ljudi odmetuje sneg brez upanja, da bi mogli rešiti 42 liet sta rega majnerja Henry Lunda, ki je nekje ostal v snegu.

Lund in njegov tovariš Carl Areander, star 60 let, sta bila v koči, ko se v gori utrga sneženi plaz in ju zasuje. Truplo Areanderja so našli 175 čevljev od prostora, kjer ju je zajel plaz. Ko so prišli ljudje do porušene kočice, so našli Lundovo mačko živo. Dve drugi mački pa sta bili mrtvi.

Ko so našli Areanderjevo truplo, je že poteklo 40 ur, ko se je utrgal plaz. Tudi aeroplan je bil poslan na pomoč z živcem.

TRIJE UBITI V INDIJSKEM UPORU

Kalkuta, Indija, 15. februarja. Ko je policija streljala na 3000 upornikov, so bile ubite tri osebe, 32 pa jih je bilo ranjenih. Upori so se vršili v Hašfabad, blizu Komila v Vzhodnem Bengalju.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

KRATKA DNEVNA ZGODBA

L. N. TOLSTOJ:

KAKO JE TETICA PRIPOVEDOVALA BABICI

Ko sem imela osem let, smo živeli v svoji vasi v Kazanski guberniji. Spominjam se še, kako sta oče in mati namah pričela postajati nemirna in kako sta zmerom govorila o Pugačevu. Potem sem izvedela, kdo je bil Pugačev-razbojnik. Nazival se je "car Peter III."

Odpotovala sta, me pa smo ostale same s pestunjo Ano Trofimovno. Stanovali smo v spodnji sobi. Dobro se še spominjam, kako smo nekega večera sedele v izbi, pestunja je postovala mojo sestro, katero je bolec trebušček, in jo nosila po izbi gori in doli. Jaz sem oblačila svojo punčko. Naša sobarica Parasa in cerkvenikova hči pa sta sedeli za mizo, pili čaj in se ves čas razgovarjali samo o Pugačevu.

Spominjam se, — je pripovedovala, — kako je prišel k našim sosedom, stiriideset vrt od tod, Pugačev, in kako je gospoda obesil na vrata in kako je pobil vse otroke.

Kako so jih pa ti lopovi ubili? — je vprašala Parasa.

Takole, matka moja. Ignatij je povedal: primejo jih za nožice in udarilo z njimi ob steno.

Ne govorite o teh strahotah vprčo otrok, — je dejala pestunja. — Katenjka, pojdi spat, ponočje je že.

Hotela sem iti že spat, ko smo namah zaslišale — nekdo trka na vrata, psi lajajo in glasovi kričijo. Cerkovnikova hči in Parasa sta tekle gledat in se takoj vrnili: — On! On!

Pestunja je pozabila na to, da sestro boli trebušček, vrgla jo je na posteljico, tekla k skrinji, izvlekla iz nje srajčico in majhen sarafanček. Slekla me je do gola, me sezula in me oblekla v kmetiško odelo. Glavo mi je zavezala z ruto in dejala:

— Če te bo kdo vprašal, kdo si, reci, da si moja vnučka.

Se preden sem bila oblečena, sem slišala, kako nekdo zgoraj hodi v skornjih. Ne samo eden, mnogo jih je moralo biti. K nam je prišla cerkvenikova hči.

— Sam, sam je prišel! Ukazal je, naj zakoljemo ovne. In po vinu je vprašal.

Ana Trofimovna je dejala: — Vsega mu daj. Toda pazi, da ne boš povedala, da so otroci gosposki. Reci, da so vsi odpotvali. Kar se pa tebe tukaj tiče, reči, da je moja vnučka.

Vso noč nismo spali. Ves čas so prihajali k nam pijani kazaki.

Toda Ana Trofimovna se jih ni bala. Komaj je kdo prišel, že je hitela: — Česa želiš, prijatelj? Tu pri nas nimamo za vas ničesar. Otroci so majhni, jaz pa sem stara.

In kazaki so odšli.

Proti jutru sem zaspala in ko sem se prebudila, sem videla v sobi kazaka v zelenem žametnem plašču, kateremu se je Ana Trofimovna do tal priklanjala.

Pokazal je na mojo sestro in dejal: — Cigava je ta?

Ana Trofimovna je odgovorila: — Moja vnučka je, hčerkinja hči. Hči je z gospodi odšla in jo prepustila meni.

— In ta? Pokazal je name.

Tudi vnučka, gospod. S prstom me je vabil k sebi. — Pojdi sem, umnica.

Jaz sem se bala, Ana Trofimovna pa je dejala:

— Pojdi, Katjuška, ne boj se. — Stopila sem bliže.

On me je prijazno usenčil v lice in dejal:

— Glej jo, belolično, kakšna krasotica bo. — Iz žepa je izvlekel prgišče srebra, izbral rubeļ in mi ga dal.

— Evo ti, spomni se name. — In je odšel.

Tako so se dva dni pri nas gostili, vse popili, vse pojedli in nato odšli, ne da bi kaj požgali.

Ko sta se oče in mati vrnili, ni sta vedela, kako bi se Ani Trofimovni zahvalila, dala sta ji svobodo, toda ona je ni sprejela, ampak je do starosti živela pri nas in pri nas tudi umrla. Mene pa so od tistih dob v salii imenovali "Pugačevljevo nevesto". Rubeļi, ki mi ga je bil dal Pugačev, hranim do danes in kadar ga pogledam, se spominim svojih otroških let in dobre Ane Trofimovne.

JAPONSKI IMPERIJALIZEM

Vesti, da je Kitajska formalno napovedala Japonski vojno, niso bile potrjene, vendar pa to na stvari sami ne spremeni ničesar. Dejstvo je, da sta obe vzhodnoazijski državi v faktušnjem vojnem stanju, čeprav za enkrat se ni prišlo do formalne vojne napovedi. Simpatije sveta se v vedno večji meri obračajo na kitajsko stran, ker ne more nihče več dvomiti, da gre pri vojaških akcijah Japoncev na Kitajskem za čisto navadno imperialistično podjetje. Kdor je morda o tem še dvomil, mu je moral odpreti oči japonski napad na Šanghaj.

V Mandžuriji so Japonci navajali vsaj kitajske "bandite" kot vzrok svojih vojaških podjetij. Dasi je vsakdo vedel, da so ti "banditi" razpršeni kitajski vojaki in da so med njimi tudi regularno organizirane in pod poveljstvom generalov stoječe čete, se vendarle na koncu koncev ni dala zanikati možnost, da nastopajo med njimi elementi, ki jim res vojaška služba ni poglaviti poklic. Nekaj je imela za sebe tudi japonska trditve, da nastopanje teh oboroženih trum nasprotuje določbam dosedanjih kitajsko-japonskih pogodb, zlasti kakor si jih tolmačijo v Tokiu. Ako k temu prišteljemo še nezanesljivost kitajske varnostne službe pa

diference med kitajskimi političnimi aspiracijami in dejansko doseženimi uspehi notranje konsolidacije, imamo vse politično ozadje mandžurskega konflikta, v kolikor je pri današnjem stanju političnih stvari prihajal v poštev za vnanji svet, zlasti za Društvo narodov.

Toda odleje je postala situacija bistveno drugačna. V dveh pogledih najmanj. Prvič je japonska intervencija posegla sedaj tudi v rusko interesno sfero v severni Mandžuriji, in sicer v obliki, ki se mora označiti za prav zelo neprijetno. Dogodki v Harbinu pričajo nad vse zgovorno, da je nekemu silno na tem, da se tu povečajo nasprotja ter sprožijo novi konflikti, in sicer gre tu za nasprotja med Japonsko in Rusijo. Ali stremijo tu Japonci sami, da bi izzvali spopad z Rusijo, ali pa morda skušajo Kitajci v svoji onemoglosti, da bi vmešal Ruse v spor ter bi si na ta način dobili zaveznika za dejanski spopad z japonskim imperijalizmom. Ker pa bi bilo bržkone marsikomu v Evropi še všeč, ako bi se morala sovjetska Rusija aktivno angažirati v Mandžuriji, bi ta konflikt na pr. Društva narodov ne prizadel zelo; Evropa bi se zaradi njega pač ne razburjala preveč. Toda neprimerno hujša je posledica konflikta v Šanghajski a-

"LUCKIES so gotovo dobre mojemu grlu"

"Nič rezkih draženj za Lupe. Jaz sem za LUCKY. Brez vprašanja — LUCKIES so gotovo dobre mojemu grlu. In živel vaš izboljšan Cellophanski ovoj — zares se da odpreti brez trganja — hvala onemu tabu."

"It's toasted"

Zaščita Vašega Grla — proti dražljajem — proti kašlju. In Maksimalno-varen Cellophane Ovdrti za "Toasted" Okus Vedno Svež. NARAVNAJE NA LUCKY STRIKE — 60 minut — najboljši plesni orkestri na svetu, in Walter Winchell, kolega danalno napovedovanje postanejo izvršne novice, vsak turek, tistek in sobota večer preko N.B.C. omrežja.

feri, ne po tem, da se vanjo že zapletajo ameriška Unija in vodilne evropske države, marveč se bolj po tem, da je sedaj afera postala neprimerno bolj kočljiva po svoji stvarni vsebini in načelni spornosti. Sedaj se v Tokiu ne morejo več sklicevati na "bandite" in na določbe pogodb glede mandžurske železniške cone, marveč morajo bržkone priznati, da so posegli po oboroženi sili, ko je šlo za reševanje problemov, za katere določajo pravila Društva narodov ter Kelloggovega pakta razsodiščno proceduro. Brutalni nastop japonske vojske v Šanghaju se ne da sedaj maskirati na oni idilni način kot v Mandžuriji. Japonske ultimativne zahteve pred bombardiranjem

mesta so se sukale okrog poboljšanih japonskih podanikov, okrog anti-japonske propagande ter gospodarskega bojkota; za take stvari pa se po sedanjem mednarodnem pravu, kakor je na njem zgrajena vsa pacifična akcija Društva narodov, ne bombardirajo mesta in se ne pričena vojna, makar brez vojne napovedi.

S tem je kitajsko-japonski spor pogonjan na zadnje stopnjo, na najhujšo ostrino, ker se ne bo dalo več žonglirati z najrazličnejšimi izgovori. Teza se dobro zaveda Kitajska, zato je naglo vložila svojo apel na Društvo narodov, ki se bo to pot težje izmotalo iz zagate nego doslej.

mo priložnostna tatova. Najbrže sta imela oba tudi zveze s kakim vlomilskim pojdašem, ki je imel to pot srečo, da še ni padel v roke pravici. Policija domneva, da sta bila imegovana v zvezi najbrže tudi z vlomilci, ki so tudi v dopoldanskih urah vdrli v pisarno tvrdirke Jugomaterial in odnesli čez 7000 Din gotovine. Sta pa oba izredno zakrknjena grešnika, ki prav nerada priznavata svoje grehe, zaradi česar se je odločila policija, da jima temeljiteje pretrpa obisti in ju podvrže energičnejšemu zasliševanju, ki bo trajalo dalje časa.

Ciganski poboj v dolenskem gozdu.

V gozdu pri Žihovem selu so te dni taborili cigani družine Brajdičeve in Hudorovičeve. Zadnje dni so se med njimi pojavila nesoglasja. Vsenu temu je bila kriva jezikavost ciganke Katarine Hudorovičeve, ki je ob neki priliki očitala Golemnemu ciganu Mihi Brajdiču, ki velja med cigani za nekakega starešina, da polegava v njegovem šotoru poleg njega njegova hči docela gola.

Zaradi teh neosnovanih besed je stari Miha zapretil Katarini Hudorovičevi, da bo za plačilo o-

brokovanja že prejela poštno batinje. Ciganka, ki se je grožnja zbalala, je takoj sporočila vse to svojem bratu Ludoviku, ki je nahujskal cigane in skoval v družbi Karla Brajdiča in šestih drugih tovarišev zaroto proti staremu. Starec pa se je medtem že preselil v gozd Forino pri Potovrhu.

Preteklo dni zvečer okrog 20. ure sta se Ludovik Hudorovič in Karel Brajdič v spremstvu svojih pajdašev in oborožena s sekirami priplazila v gozd do Miho-vega šotora in starca presenetila. S sekirami sta ga pobila na tla in mu prizadela poleg drugih poškodb strahotno zevajočo rano na glavi nad desnim ušesom, tako da se staren vidijo skozi vdrti črepinjo možgani. Poleg tega sta mu z udarci se sekirami pohabila tudi desno roko. Ostali cigani, ki so bili oboroženi s koli, pa so nesrečnemu staremu razbili šotor.

Po krvatem dogodku se je vsa tolpa razbežala, tako da krivceve še ni bilo mogoče prijeti. Nosrečnega cigana pa so v brezupnem stanju preliali v novomeško holnišnico, nimajo pa nobenega upanja, da bi ga rešili.

Iz Slovenije.

Aretacija dveh izkušenih svedrocev.

V okolici glavnega kolodvora sta se kretala dva sumljiva moška, ki ju je spazilo tudi budno oko postave. Detektiv jima je bil stalno za petami in naposled se je po daljšem premišljevanju odločil, da jo povabi s seboj na kolodvorsko stražnico. Čim je pristopil policijski organ k obema postopačema, sta prebledela in se že hotela zasukati na petah. Menda pa sta se preveč prestrašila in se, čeprav nerada odločila, da se odzoveta nedobrodoštemu povabilu. Na stražnici sta povedala, da sta Anton Laznik, 20-letni brezposelni delavec iz Šmartnega ob Paki, drugi pa Anton Medija, 23-letni brezposelni delavec iz Želca pri Bledu. Ker na vprašanja nista mogla dati zadovoljivih odgovorov in se je opazilo, da lažeta, so se organi slednje odločili, da ju temeljiteje preiščejo. Telesna preiskava je dala presenetljiv rezultat. Niso sicer našli pri njih denarja, pač pa celo zalogo vlomilškega orodja in sicer raz-

nih vetrilov, ključev za odpiranje vagonov, pa tudi kompliciranejših ključevnic in zapahov.

Oba nevarna pajdaša sta se, če jima je sploh kaj verjeli, šele pred nekaj tedni spozvala v Zagrebu. Tam sta se sukala v poslopu borze dela in kmau sklenila prijateljstvo. V Zagrebu baje nisa mogla dobiti dela, zaradi česar sta se odločila, da se odpeljeta v Celje. To sta menda tudi storila in se preživljala tamkaj s priložnostnim delom, vmes pa sta kradla, kar jima je prišlo pod prste. V Celju so jima pa kmau postala tla prevroča, zaradi česar sta se odločila, da odideta zopet nazaj proti Ljubljani. Kajžala sta najbrže peš in se ustavila vmes tudi v Domžalah. Pri dnevu sta si ogledala v trgu in zasnovala vlom v lokal urarja Žlebuika, ki je bil izvršen pred nekaj dnevi. Par ukradenih ur so našli policijski organi še v njimih žepih v soboto po aretaciji.

Laznik in Medija sta vsekakor prav nevarna svedroca in ne sa-

Naznanilo in zahvala. S tužnim srcem naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da je dne 4. februarja 1932 v St. Joseph Hospital v Sudbury, Ont., Canada previdena s sv. zakramenti moja draga soproga — TONČKA DEBELAK mirno v Gospodu zaspala. V osemih urah je bila zdrava in mrtva. Rojena je bila 20. julija 1900 v Cerklji pri Rakevu na Notranjskem. Bivala je v Canadi 2 leti in en mesec. Dolžnost me veže, da se zahvalim na tem mestu vsem, ki so mi priskočili na pomoč v teh bridkih urah, posebno pa mojim sestram v Cleveland, Ohio. Zalujoci ostali v Creighton Mine, Ont., Canada: LOUIS, soproga: OLGA, LOJZKA, hčere in TONČEK, sin JAKOB in TEREZIJA MEDEN, stariši in JAKOB, brat v starem kraju

Koledar za l. 1932...

VSEBUJE poleg spisov dveh naših najboljših opazovalcev — Marka Rupnik in Franka Troha — dosti čtiva za ljubitelje povesti; tudi več zanimivih člankov, tehničnih razprav in drugih zanimivosti. Bogato je ilustriranih več člankov s slikami, ki bodo vsakega zanimali.

Cena 50c

Vpoštevajoč slabe gospodarske razmere, smo ga tiskali le omejeno število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga naročite še danes.

Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York, N. Y.

VSE SE PREBOLI

ROMAN IZ ŽIVLJENJA. Za Glas Naroda priredil I. H.

31 (Nadaljevanje.)

— Samo zato si prišel v Gradec, da mi to poveš? Zdaj prične Ulrih slutiti, kaj je pripeljalo Joško k njemu.

— Da! In vprašati te hočem nekaj: kako je tvoje razmerje z Margareto Homčevco?

Vsled tega nenadnega vprašanja je bil Ulrih nekoliko presenečen. Toda kmalu se zopet zbere. Zdaj je saj vedel, zakaj je Joško prišel tako nepričakovano. Lahno se zasmeje.

— Ali ti moram odgovoriti na to vprašanje? — Da! — Naj bo: nič! — Prav nič!

Ker je Joško posebno poudaril besede in ga je resno pogledal v obraz, je postal Ulrih malo nemiren. Misel mu pride v glavo, ki pa jo naglo prežene. To ni bilo mogoče, drugače bi bila že zdavnaj pisala. Ako bi bila v taki potrebi, bi vedel. In v tem prepričanju se mu zopet vrne njegova samozavest.

— Dovoli, mi, Joško, da se mi celo tvoje obnašanje zdi nekam čudno. Povej mi popolnoma jasno in odločno, kaj želiš. Da bi ugibal tvoje uganke, zato nimam niti časa, niti veselja.

— Rečem ti samo, da je veliko lopovstvom od tvoje strani, da si imel Margareto za model svoje novele.

Ulrih se zakrohče, kot bi preslišal žalilne besede.

— Pri tem mora imeti človek mnogo domišljije. Kdo more kaj takega trditi? — Jaz!

— Moraš imeti zelo bujno cvetočo domišljijo. In to tudi imaš, Joško. Dovoli mi vprašanje: kako si prišel na to misel?

— Margareta je tudi brala tvojo novelo in se je našla sama sebe v doživljaju s teboj. Njena sramota in njen obup: vse to mi je izdalo.

— Tako, in zdaj te pošlje, da zahteva račun za pesniško svobodo? — Ne! Margareta ne ve, da sem zaradi tega prišel k tebi. Samo pomilovanje me je prignalo sem.

Ulrih skomigne z rameni.

Ta Ulrihova brezbržnost je razburila Joškove živce. Stopi k Ulrihu in ga trdno stresa za rame.

— Kaj si napravil iz nje! Kdaj moreš popraviti, kar si zagrešil! To ni bilo dekle, ki je bilo za vsakega!

Ulrih se izvije iz Joškovega prijema.

— Kaj se podstopiš? Kaj je tebi mar? — Ali res tega ne veš?

— O, zdaj razumem. Prav gotovo misliš, da sem ti v tvoji gostoljubnosti prišel v napotje in misliš, da sem s svojo novelo marsikaj izdal, kar je dovoljeno samo v pesniški svobodi.

— V pesniški svobodi? Rajše reci: po tvojem doživljaju ž njo! Njena muka mi je izdala vse! Temu dekletu nisi smel vzeti miru, ako je v tebi le še iskra dostojnosti. Že zaradi nje ne in tudi ne zaradi mene! Kajti po vsem bi moral vedeti, kaj mi je bila Margareta — najsvetejša in najljubša na svetu! Saj si vendar vedno vse tako naglo razumel! Margareta Homčeva bi imela postati moja žena!

— Kaj ti to brani? — Ti, — ker si mi jo vzeli!

— Ničesar ti nisem vzel, kar bi bilo tvoje! — Vsilil si se med njo in mene. Si v svoji zlobnosti podrl to, kar je bilo v nastajanju. Kot tat si ukradel moje zaupanje.

— Pretehtaj svoje besede — vzroji Ulrih.

— Še enkrat ponovim: ti si tat! Nisi mi vzel samo dekleta, mo je ljubezni temveč tudi moje misli, ki jih tako pogosto najdeš v svoji knjigi.

Ulrih se zgane. Toda naglo premaga svojo zadrego, ki ga je prevzela pri Joškovih besedah. Razburjen mu odgovori:

— Tebe mučijo domišljije! Meni ni prav nič treba, pri tebi si kaj izposojevati.

— Ako si o tem tako prepričan, zakaj pa si vendar-le to storil? Tvoji občudovalci bi bili zelo začuden, ako bi izvedeli, da si jim dal tuje duševno delo za svoje. Zato ti nisem dal svojih rokopisov, da si si nekaj stvari meni nič tebi nič izposodil. Toda v tem trenutku to za mene nima nobene važnosti, dasiravno zela obžalujem, da nimam več ponosa.

Joško je opazil, kako mučno in težko je bilo za Ulriha, ko je moral poslušati te očitke. Bilo ga je sram. Kako ga je bolelo v njegovem ponosu. Nepremagljivo sovraštvo je naenkrat stopilo med oba.

— Zdaj s tem tukaj samo, da te vprašam, ako se hočeš spomniti svoje dolžnosti do Margarete.

— Kakšne dolžnosti? — Kakoršna dolžnost je v takem slučaju vsakega poštenega človeka — da jo poročiš.

Tedaj pa se Ulrih zaničevalno zasmeje.

— Ti si pa res prav idealist iz dežele sanj! Ker sem Margareto poljubil! Ako bi moral poročiti vsako dekle, ki sem jo poljubil, bi prišel skupaj cel harem. Nikdar se ne vezem na eno samo žensko.

— Margareta ni ženska, da jo kdo rabi za svojo igračo v svojih zabavnih urah in jo nato zavrže. Margaret je dekle, katero je treba poročiti.

— Pa jo poroči! Jaz ti ne bom v nikako napotje. Želim ti mnogo sreče, kajti je zelo sladka. — pravi Ulrih z nasmehom. — Joško pa od jeze šine kri kri v obraz. — Pogleda na uro. — Mislim, da si sedaj nimava ničesar več povedati. — pripomni in pri tem pomenjivaj pogleda proti vratom.

Tedaj pa stopi Joško tik pred njega.

— Ne! Samo še eno: rečem vam, gospod baron, da ste nejpodlejši človek in tat! — Joško je vsako besedo izgovoril s poudarkom.

Ulrih prebledi od jeze in zakriči: — Prekliči to, ali ... — Ne! Ponavljam še enkrat: Vi ste nizkotna, podla žival! In to bom tudi javno in glasno ponovil pred vsemi ljumi!

— Zahtevam zadoščenje! — V Jošku se dvigne jeza in z največjim zaničevanjem pravi: — Takemu človeku, kot ste vi, vračam vsako zadoščenje!

— O, ali se hočeš z nožem? Človek velikih besed pa je bojazljivec! — Ha, ha, ha! — se zaničljivo smeje Ulrih.

Ko Joško zasliši besedo "bojazljivec", mu zavre kri. Njemu je reklo to, njemu, ki se ni bal niti vruga?

— Bojazljivec! Pokazati ti hočem, kdo je bojazljivec! — mu puha jezne besede skozi zobe.

Stopi k Ulrihu, ga prime okoli vratu ter ga z nadčloveško močjo dvigne v zrak in ga drži, da so mu capljale noge po zraku. Ulrihovo obraz postane modrordeč in izbulijo se mu oči.

— Mogel bi te zadaviti, podlež! Toda pustiti ti hočem tvoje nesramno življenje.

Joško izpusti Ulriha, ki pade iz njegovih rok in se zvali po tleh.

Napol nezavesten in s težko sapo se Ulrih priplazi do stola.

— Tako baron, Kamnikar, zljaj pa me naznanite zaradi kaljenja hišnega miru, ali napada, ali telesne poškodbe, ker sem vas obšel malo preveč trdo. Vse prepustim vaši razsodbi. Pred sodiščem se bomo potem srečali, toda ne z orožjem v rokah, s katerim stoin pred človeka, ki je meni enakovreden, ki ima saj nekoliko časti v svojem spcu, ne pa proti takemu podležu kot ste vi! Pričakujem in želim, da kmalu kaj slišim od vas. Potem bomo videli, kdo je bojazljivec.

Joško se ježno zasmeje, nato pa gre proti vratom in pusti Ulriha v nepopisni jezi.

(Dalje prihodnjě.)

VREČE ZLATA V PREGNANSTVU

"Lidove Noviny" priobčujejo pod naslovom: Vreče zlata v pregnanstvu — zanimiv dopis Eugena Erdelyja glasilc se:

Po krasnem Limmatskem nabrežju v Curihu, obdanem s hišami in staronemškem slogu, ki se začinja takoj pri ponosnem novem kolodvoru in kopča neke v megleni perspektivi Curiškega jezera, se izprehaja vsako dopoldne več sto elegantnih tujcev. Čeprav še ni sezona, so temu meglenu mestu zvesti že več mesecev. Večkrat na dan gredo po številnih mostovih čez reko Limmat, izprehajajo se po Parade Platzu, kjer imajo slišavne velike švicarske banke svoj sedež, z žično železnico se peljejo na Rigi, v elegantnem Jezerskem hotelu popijejo svojo dopoldnansko kavo, zvečer pa hodijo po bodri švicarski navadi zgodaj spat. Edino njihovo delo je, da napeto čakajo na novo številko berlinskega "Boersenkurirerja, Neue Freie Presse ali Pesti Hirlapa. Če je pa njihova nepristrpnost že prevelika se napotijo tja do Gledališkega trga in pogledajo skozi široka okna v tiskarno Neue Zuercher Zeitung, kjer čaka impozanten, kakor dreadnought, velik nov dvojni rotacijski stroj, čist kakor najfinjši optični aparat, na zadnjo stran prve jutranje izdaje.

Med temi zvestimi gosti v Curihu so najrazličnejši ljudje. Večinoma so starejši gospodje in ne več mlade dame. Dobro oblečeni, dobro rejeni, elegantni. Samo v njihovih očeh opaziš večen strah, tu pa tam pa nekakšen plamenček slabe vesti. Srečaš jih v Curihu, Baslu in Bernu, v vseh večjih mestih nemške Švice, nekoliko korpulentne, malo nervozne, na zunaj mirne, no-

tranje pa nemirne. Prebivalci Curiha in Basla so jih že vajeni, kakor so bili vajeni pred vojno ruskim socializmom po vojni nadvod, med vojno pa različnim emigrantov. Saj so čarobne švicarske gore ustvarjene za to, da postanejo domovina onim, ki so zbežali iz svoje domovine.

Sedanji gostje Švice so tudi emigranti. Niso pa emigranti carizma ali boljševizma, temveč kapitalizma. To so posebej blonost privatnega kapitala. To so Nemci, Avstrijci in Madžari, ki so rešili svoje imetje pred polomom domače valute v mirno Švico. To so ljudje, ki smo o njih citali lani poleti, da so spravili svoje premoženje v inozemstvo pred visokimi nemškimi davki ter avstrijskimi in madžarskimi valutnimi odredbami. V naglici so zapustili svoj dom, odrekli so se družabnim stikom, likvidirali svoje bančne račune, izpraznili safes, pobasali ves denar, vrednostne papirje in dragulje, ter se vtihotapili po pustolovskih potovanjih v Švico, kjer kupujejo za marke, šilinge in pengoe, ki so jih pripeljali na kilogramo, švicarske franko in dolarje, zlasti dolarje, ne znane, ozke bankovce, ti se jim ne zde dovolj varni, temveč zlatnike po 20 dolarjev s ponosnim ameriškim orlom, ki jih dobite v vrečah po 50 komadov. Zlato, vrednostni papirji in dragulji pa potujejo potem v oklopne kletne prostore banke, kjer so emigranti srednjeevropskega kapitalizma najeli svoje safes.

Tam leži zlato skrito, vzeto iz naravnega obtoka, neplodno in hladno, dočim v evropskih državah tovarne stoji zaradi pomanjkanja kapitala, ugašajo visoke pe-

čl. vozijo prazni vlaki in gladujejo milijoni.

Oklopni kletni prostori švicarskih bank so nabit polni zlata ubežnega kapitala. Švicarski denarni trg je tako prenasčen, da banke ne sprejemajo več vlog od vlagateljev, ki ne prebivajo v Švici, odnočno da zahtevajo shranarino, namesto da bi plačevale obresti. Od Švicarjev sprejemajo vloge samo do 20.000 frankov na glavo in plačujejo od tega približno 3 odstotne obresti. Toda obresti plačujejo od drugih svojih kupčij, kajti denarja ne morejo spraviti v promet.

Obresti plačujejo, da bi se prebivalstvo ne odvadilo štediti. Od tekočih računov pa sploh ne plačujejo obresti. Kontrola je zelo stroga, hranilne knjižice brez imena in naslova se ne izdajajo, žene morajo povedati tudi svoja dekliska imena, da bi ne mogle denarja naložiti dvakrat.

Švicarska zvezna vlada ravna z emigranti kapitalizma vljudno, toda zelo hladno.

Denar smejo zapravljati, ne smejo ga pa zaslužiti. Noben tujec se ne sme naseliti v Švici in sklepati v nji neposredno svojih kupčij. V mnogih kantonih zatisnejo sicer oko, če odpre Nemec ali Avstrijec tovarno in preskrbi delo nekolicim Švicarjem, v večini kantonov pa tujcem ni dovoljeno, da bi investirali svoj kapital. Tujec dobi dovoljenje nastaniti se v Švici samo pod pogojem, če se obveže plačevati na leto 2.000 frankov dohodninskega davka, pri tem pa ostane v veljavi prepoved trgovskega udejstvovanja. V hotelih in penzionih pa sme tujec stanovati brez obveznosti, plačevati dohodninski davek in zato emigranti večinoma nimajo svojih stanovanj, temveč stanujejo kar po hotelih.

Toda ne zavidajte emigrantom kapitala njihovega življenja v Švici. Žive v neprestanem mučnem strahu. Groza jih obhaja pri misli, da se utegne najti kdo, ki bo začel izdelovati zlato, potem pa preneha biti žolta kovina imetje. Boje se tudi, da bi utegnili tudi v Švici nastati preokret v naziranju glede privatnega kapitala. Najbolj jih pa tež vsakdajna bojazen, ki jih ne zapusti niti za trenutek, strah pred tajnimi agenti domačih denarnih zavodov, ki bi utegnili izvohati skrivalske zlata in bi dali doma zapleniti nepremičnine preprežene z gosto mrežo laži. Zato žive emigranti v Švici sami zase, boječ se vsakega znanca in neznanca. Podobni so ljudem, ki so se med povodnjo zatekli na strehe hiš in trepetajo v strahu, da bi iz povodnji ne nastal potop.

SHIPPING NEWS

Table with shipping news entries including dates, ship names, and destinations like Hamburg, Cherbourg, Bremen, etc.

Poziv! Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno. Uprava "G. N."

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

POVESTI in ROMANI (Nadaljevanje.)

Table listing various books and stories with prices, including 'Kuhinja pri kraljici gosji nožici', 'Kaj se je izmislil dr. Oks', 'Lucifer', 'Marjetica', etc.

Table listing various books and stories with prices, including 'Nova Erotika, trdo vez', 'Nasa leta, trda vez', 'Na Indijskih otokih', 'Prisega Huronskega glavarja', etc.

Table listing various books and stories with prices, including 'Prisega Huronskega glavarja', 'Pravljice in pripovedke', 'Roman treh sre', 'Robinson', etc.

Vsakovrstne KNJIGE POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISU ZA MLADINO se dobi pri "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y. Telephone: CHELSEA 3878